

Wpłynęło dnia 28.03.22
L.dz. 2022-1-150
Faktyczny Cech

Sprawozdanie z działań Komisji Polskiej Księgi Kuców za lata 2020-2021

Komisja Polskiej Księgi Kuców w składzie

Przewodniczący prof. Ryszard Kolstrung emeryt. UP Lublin, hodowca kf
Sekretarz Grażyna Kujawska Kierownik Działu Ewidencji PZHK
p.o. Dyrektora PZHK

Członkowie: Janusz Lawin hodowca i Prezes z Dolnośląskiego ZHK,

Joanna Szulowska inspektor hodowlany LZHK,

Monika Kania-Piątkowska hodowczyni z woj. mazowieckiego,

Lilianna Zięba hodowczyni z woj. zach-pomorskiego,

Jerzy Kołodziejek hodowca z woj. wielkopolskiego.

Działalność Komisja wypadła w trudnym okresie światowej pandemii Covid -9, która w Polsce spowodowała ograniczenia w kontaktach bezpośrednich dlatego aktywność Komisji była realizowana w trybie zdalnym (posiedzenia) oraz poprzez konsultacje drogą e-mailową

Spotkania dotyczyły uzgodnień dotyczących proponowanych zmian w Regulaminie prowadzenia Polskiej Księgi Stadnej Kuców wynikających m.in. z zarządzeń Komisji UE a także proponowanych przez Zjazd i Zarząd PZHK. Ustalano także warunki Regulaminu rozgrywania Ogólnopolskiego Cempionatu Kuców.

Konsultacje przez pocztę e-mailową dotyczyły zgody na wpisanie do Polskiej Księgi kuców sprowadzonych z zagranicy oraz zgody na wpisanie jako hodowlanego w PKK potomstwa ogierów uzyskanego poprzez eksport nasienia. W okresie sprawozdawczym rozpatrzono 14 takich wniosków od właścicieli z pośrednictwem inspektorów wojewódzkich, w przypadku konieczności uzupełnienia informacji o ocenie pokroju i próbach dzielności.

VII Ogólnopolski Cempionat Kuców, został zrealizowany w dniu 8 maja 2021 roku w Lublinie na terenie Ośrodka Jeździeckiego Felin należącego do Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie przy współpracy z Katedrą Hodowli i Użytkowania Koni. Regulamin Cempionatu przygotował Komisja Polskiej Księgi Kuców. Na Cempionat w Lublinie zgłoszono 46 kuców. Były to kuce wpisane (lub z prawem wpisu – kuce młode) do Polskiej Księgi Stadnej Kuców. Uczestniczące kuce były zgłoszone w ośmiu klasach płci i wieku, zgodnie z Regulaminem niektóre klasy zostały połączone i oceny zostały dokonane w pięciu klasach. Udział wzięły kuce różnych ras prezentowanych w Polskiej Księdze Kuców: szetlandzkie, walijskie, polski kuc wierzchowy, haflinger oraz w znakomitej większości kuce felińskie.

W Komisji sędziowskiej Czempionatu znaleźli się inspektorzy hodowlani z trzech województw (lubelskiego, mazowieckiego i łódzkiego). Byli to Joanna Szulowska, Barbara Galuba i Arkadiusz Kwaśniewski. Oceny dokonywano na płycie i trójkącie oraz w korytarzu w ruchu swobodnym. Zwycięzcami Czempionatu zostały młode kuce (z klasy 3-5 lat), które uzyskały ex equo wyniki 50,51 pkt. Były to ogierek kuc feliński HAMLET kf Wincentego Śledzickiego i klaczka kuc walijski Apasjonata ROMINA hodowli A. Kujawa-Kroll a własność D. Garbarczyka z woj. łódzkiego.

Organizacji kolejnego Czempionatu Kuców podjął się Okręgowy ZHK w Łodzi. Planowany jest w Bogusławicach w dniu 9 lipca 2022.

Szkolenia pracowników OZHK/WZHK, w celu przedłużenia/zdobycia uprawnień do wpisu i oceny kuców na 4 letni okres zgodnie z regulaminem PZHK, zaplanowane na koniec 2019 r, a z powodu pandemii przesunięte na rok 2020, zostało zrealizowane dopiero w roku 2021 w dniach 22 i 23 czerwca na terenie Ośrodka Jeździeckiego Lublin – Felin należącego do Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Udział wzięło 26 inspektorów w tym 6 osób uzyskało nowe uprawnienia, pozostali przedłużenie.

- Zestawień tabelarycznych dotyczących liczebności kuców, na podstawie danych dostarczonych przez P. Grażynę Kujawską wg stanu na dzień 15.03 2022 dokonał Przewodniczący R. Kolstrung (*komentarz kursywy*)

Do Polskiej Księgi Stadnej Kuców (PKK) jest wpisanych 614 kuców różnych ras w dwóch klasach wzrostowych (Tab. 1.):

polski kuc szetlandzki 86 kuców sygnowanych rasowo jako (pol.kuc.szetl., kuc szetl., fall.)
Inspektorzy powinni przy wpisie zastosować jednolitą wspólną nomenklaturę – pol.kuc.szetl.

polski kuc wierzchowy w liczbie 528 osobników reprezentujących krzyżówki międzyrasowe oraz osobniki czystorasowe urodzone w Polsce. Kuce sygnowane jako (pkw, kuc, kf) w liczbie razem 197 osobników były prawie najliczniejszą populacją rasową. Wśród kuców czystorasowych najliczniej reprezentowane są kuce walijskie 210 sztuk, następne są kuce rasy haflinger 78 sztuk, a kolejno niemiecki kuc wierzchowy 14, i connemara 12. Pozostałe kuce ras zachodnich występują w pojedynczych przypadkach.

Proporcje płci ogierów do klaczy w Księdze kształtują się jak 1 : 2 (203 ogiery – 411 klaczy)

W odniesieniu do kuców walijskich (starej rasy brytyjskiej), których liczna reprezentacja znajduje się także w Rejestrze w liczbie 76 osobników, powinno się zastosować zachowanie odrębności w prowadzeniu polityki hodowlanej. Podobnie należy potraktować rasę haflinger.

W odniesieniu do pozostałych ras (które także w krajach pochodzenia są efektami krzyżowań międzyrasowych w nieodległej przeszłości) należy je traktować jako uszlachetniający materiał wyjściowy do tworzenia populacji polskiego kuca wierzchowego.

Jako współtwórca i wielodziesięcioletni hodowca kuców felińskich (jedynej polskiej rasy kuców) prof. Ryszard Kolstrung - ustępujący Przewodniczący Komisji Księgi Kuców apeluje, aby przy wpisie do Księgi zachować oznaczenie rasowe kf dla osobników spełniające kryteria zapisane w regulaminie hodowlanym.

W **Rejestrze Kuców i Koni Małych** (Rkkm) jest zapisanych 945 osobników (Tab. 2.) Kuce o wysokości w kłębie **poniżej 110cm** to nieliczna grupa 53 osobników, *których potomstwo może zasilić klasę polski kuc szetlandzki w Księdze.*

Druga grupa to kuce o zróżnicowanym pochodzeniu o **wysokości 110 -148 cm** w kłębie. Dość licznie są reprezentowane wymienione w Księdze kuce walijskie 76 sztuk i haflingery 78 sztuk, oraz zapisywane tylko do Rejestru kuce rasy Fiord 82 szt. *Razem z pozostałymi kucami różnych ras przy odpowiednim doborze mogą stanowić materiał do wyprowadzenia potomstwa kwalifikującego się do wpisu w Księdze kuców w klasie polski kuc wierzchowy lub grupach czystorasowych (kuc wal., hafl., kf)*

Trzecia grupa **konie małe** o wysokości **149- 156cm** to osobniki różnych ras dużych koni reprezentowane w Rejestrze w liczbie 201 sztuk. Najliczniejsza jest grupa 53 koni amerykańskich użytkowanych w stylu wetern (quarter horse, apalloosa, paint)

W Rejestrze należy odnotować niepożądane zjawisko niemal równej liczby 459 ogierów do 486 klaczy. *Należy stosować przy uznawaniu ogierów do hodowli wysokie wymagania zarówno użytkowe jak i w zakresie głębokości rodowodu, aby te proporcje znacząco zmienić w nieodległej przyszłości, i większym zakresie wykorzystać ogiery z Księgi.*

Analiza liczebności kuców wpisanych do Ksiąg w **poszczególnych województwach** (tab. 3.) wykazała duże zróżnicowanie na terenie Polski. Razem w Księdze i Rejestrze jest zaewidencjonowanych 1559 kuców i koni małych. W ich hodowli dominuje województwo wielkopolskie, w którym znajduje się ponad 1/5 kuców hodowlanych t.j. 359 sztuk. Następne są województwa mazowieckie (168) i lubelskie (152) przy czym w lubelskim jest stosunkowo najwięcej klaczy 112 (3/4 tej populacji). W większości województw jest po kilkadziesiąt kuców hodowlanych, tylko w świętokrzyskim i podlaskim po kilkanaście.

Tab. 1. Liczebności w
Polskiej Księdze Kuców

rasa	liczba	ogółem
p.kuc szetl.	50	86
kuc szetl.	35	
Fall.	1	
kuc wal.	210	
p.k.w.	68	
kf	83	
kuc	47	
kuc niem.wierzch.	14	
kuc conn.	12	
kuc isl.	2	
new forest	1	
hackney	1	
NMPRS	1	
NRPS	1	
NWPCS	4	
km	3	
kn biłg.	1	
hafl.	78	

oo	1	
appaloosa	1	528
	614	614

Tab. 2. Liczebności w
Rejestrze Kuców i Koni
Małych

rasa	liczba	ogółem
kuc szetl.	44	53
p.kuc szetl.	8	
Fall.	1	
kuc	365	691
kf	50	
p.k.w.	6	
kuc wal.	76	
kuc isl.	10	
kuc niem.wierzch.	11	
lewitz	1	
hc	4	
kn	1	
kn biłg.	4	
ard.fd	1	
fd	82	
hafl.	78	
hol.	1	
Irish Cob	1	
km	62	
oo	17	
m	15	
sp	14	
wlkp	5	
quarter horse	33	
appaloosa	10	
paint	10	
fryz.	4	
han.	2	
old.	1	
AMH	1	
achałt.	1	
kab.	1	
NAS	5	
NMPRS	4	
NRPS	1	
NWPCS	1	
P.R.E.	3	
gypsy cob	1	

knabs.	2	
tinker	6	
z	2	201
Suma końcowa	945	945

Tab. 3. Liczebności kuców w Polskiej Księdze Kuców i Rejestrze Kuców i Koni Małych wg. Województw

województwo	plec	ksiega	liczba	razem kl / og	ogółem	razem Kkuc/ Rkkm
WIELKOPOLSKIE	kl	Kkuc	93			154
	kl	Rkkm	91	184		
	og	Kkuc	61			
	og	Rkkm	104	165	349	195
MAZOWIECKIE	kl	Kkuc	43			61
	kl	Rkkm	52	95		
	og	Kkuc	18			
	og	Rkkm	55	73	168	107
LUBELSKIE	kl	Kkuc	67			81
	kl	Rkkm	45	112		
	og	Kkuc	14			
	og	Rkkm	26	40	152	71
KUJAWSKO-POMORSKIE	kl	Kkuc	33			45
	kl	Rkkm	34	67		
	og	Kkuc	12			
	og	Rkkm	31	43	110	65
DOLNOŚLĄSKIE	kl	Kkuc	21			32
	kl	Rkkm	35	56		
	og	Kkuc	11			
	og	Rkkm	38	49	104	73
ŁÓDZKIE	kl	Kkuc	28			52
	kl	Rkkm	27	55		
	og	Kkuc	24			
	og	Rkkm	25	49	104	52
ZACHODNIOPOMORSKIE	kl	Kkuc	24			34
	kl	Rkkm	36	60		
	og	Kkuc	10			
	og	Rkkm	27	37	97	63
MAŁOPOLSKIE	kl	Kkuc	17			28
	kl	Rkkm	29	46		
	og	Kkuc	11			
	og	Rkkm	36	47	93	65
POMORSKIE	kl	Kkuc	15			23
	kl	Rkkm	30	45		
	og	Kkuc	8			

	og	Rkkm	28	36	81	58
PODKARPACKIE	kl	Kkuc	23			28
	kl	Rkkm	26	49		
	og	Kkuc	5			
	og	Rkkm	17	22	71	43
ŚLĄSKIE	kl	Kkuc	14			24
	kl	Rkkm	23	37		
	og	Kkuc	10			
	og	Rkkm	17	27	64	40
OPOLSKIE	kl	Kkuc	12			15
	kl	Rkkm	23	35		
	og	Kkuc	3			
	og	Rkkm	18	21	56	41
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	kl	Kkuc	11			20
	kl	Rkkm	17	28		
	og	Kkuc	9			
	og	Rkkm	12	21	49	29
LUBUSKIE	kl	Kkuc	5			9
	kl	Rkkm	10	15		
	og	Kkuc	4			
	og	Rkkm	14	18	33	24
ŚWIĘTOKRZYSKIE	kl	Kkuc	3			6
	kl	Rkkm	3	6		
	og	Kkuc	3			
	og	Rkkm	7	10	16	10
PODLASKIE	kl	Kkuc	2			2
	kl	Rkkm	5	7		
	og	Kkuc				
	og	Rkkm	4	4	11	9

Sporządził Ryszard Kolstrung